

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ

У зв'язку з бурхливим розвитком вітчизняної фармацевтичної індустрії та становленням фармацевтичного ринку, проблема якості професійної підготовки майбутніх фармацевтів у коледжі, формування їх професійної компетентності в умовах сьогодення набуває особливої актуальності.

Необхідність задоволення потреб фармацевтичного сектора висуває перед сучасним фармацевтом нові професійні вимоги, а саме: здатність до інноваційної діяльності, самовдосконалення, професійної активності, мобільності тощо. Відповідно, одним із основних завдань фармацевтичної освіти є формування професійно компетентного фахівця-фармацевта.

Проблема компетентності досліджена в наукових працях С. Гончаренко, Р. Гуревича, М. Кадемії, Б. Ельконіна, А. Маркова та ін. Компетентнісний підхід до підготовки майбутніх фахівців вивчали В. Байденко, Н. Бібік, Є. Зеєр, І. Зимня, О. Овчарук, В. Петрук, О. Пометун та ін.

Професійну компетентність як фактор формування конкурентноспроможності майбутніх фахівців розглядали В.Тюріна та Л. Пляка; наукове обґрунтування та змістову характеристику педагогічних умов професійної підготовки фармацевтів надано в роботах І. Бойчук; складники професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтів та чинники, що впливають на її формування визначено І. Коняшиною; питання формування компетентностей майбутніх фармацевтів знайшло відображення в наукових дослідженнях Н. Альохіної, І. Бойчук, Л. Кайдалової та ін. [1, 2].

Ми приділяємо увагу деяким аспектам формування професійної компетентності у майбутніх фармацевтів при вивченні фармакології у фармацевтичному коледжі.

Відомо, що формування професійної компетентності майбутнього фахівця здійснюється через зміст освіти, що включає перелік навчальних дисциплін,

професійних знань, вмінь та навичок, що формуються в процесі їх вивчення. Науковцями визначено умови розвитку професійної компетентності здобувачів освіти: організаційно-управлінські, навчально-методичні, технологічні, психолого-педагогічні.

Є. Климов вважає, що професія фармацевта належить до професії типу «людина-людина». Л. Шеховцова виділяє для цих фахівців такі професійно важливі якості: доброзичливість, тактовність, комунікабельність, самоволодіння, витримка, чуйність, емпатія, самостійність, домінантність, соціальний інтелект, організаційні здібності, чистота та виразність мовлення, експресія обличчя та поведінки, наполегливість [3].

Оскільки фармакологія є однією з базових наук, яка пов'язує всі фармацевтичні дисципліни з теоретичною та практичною медициною, її завданням є навчити майбутніх фахівців орієнтуватися у засобах лікування і профілактики захворювань за допомогою лікарських препаратів, підготувати їх до інформаційної роботи з клієнтами щодо раціонального застосування ліків.

Саме тому професійна компетентність майбутніх фармацевтів передбачає оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками, володіння мистецтвом міжособового спілкування, вміннями спостерігати, ставити цілеспрямовані запитання, швидко реагувати, задовольняти потреби клієнтів тощо. Ми погоджуємося з І. Коняшиною, яка визначила такі структурні компоненти професійної компетентності майбутніх фармацевтів: функціональний, соціальний та особистісний [3, с. 453-456].

Отже, процес формування професійної компетентності у майбутніх фармацевтів при викладанні фармакології відбувається в умовах постійно зростаючого обсягу науково-практичної інформації, зміни вимог до їх соціально-психологічної культури, що потребує використання прогресивних методів навчання. Результатом навчання має бути формування здатності самостійно та впевнено використовувати набуті фармакологічні знання в конкретних професійних ситуаціях.

Досвід викладацької діяльності дозволяє визначити найбільш перспективні для формування професійної компетентності фармацевтів моделі організації навчання, а саме: кооперативна (групова) навчальна діяльність, що є формою (моделлю) організації навчання у малих групах об'єднаних спільною навчальною метою, за якої викладач керує роботою кожного здобувача освіти опосередковано, через завдання, якими він спрямовує діяльність групи; фронтальні технології інтерактивного навчання, що передбачають одночасну спільну роботу всього колективу; технології навчання у грі, до яких відносяться імітації, рольові ігри, драматизація; технології навчання у дискусії, що є важливим засобом пізнавальної діяльності у процесі навчання.

Слід зазначити, що кооперативне навчання легко й ефективно поєднується із традиційними формами та методами навчання і може застосовуватися на різних етапах навчання; до групового (кооперативного) навчання можна віднести: роботу в парах, ротаційні трійки, «Два-чотири-всі разом», «Карусель», роботу в малих групах, «Акваріум» тощо.

При застосуванні фронтальних інтерактивних технологій застосовуються методи «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Навчаючи-вчуся», «Ажурна пилка», «Case-метод», «Дерево рішень».

Дидактичні ділові ігри виконують такі функції: розвиваючу, комунікативну, активізуючу, інформаційну, інтеграційну.

Дискусії сприяють розвитку критичного мислення, дають змогу визначити власну позицію, формують навички відстоювання своєї особистої думки, поглиблюють знання з даної проблеми. До цих технологій відносять: «Метод ПРЕС», «Обери позицію», «Зміни позицію», «Безперервна шкала думок», «Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу», «Дебати».

Отже, професія фармацевта є соціально значущою, оскільки спрямована на збереження та зміцнення здоров'я людей, попередження та профілактику захворювань і має свої характерні особливості.

Головною метою діяльності фармацевтичного коледжу є підготовка освіченого, творчого фахівця, зорієнтованого на особистісний та професійний

саморозвиток, а також формування системи цінностей, в якій здоров'я людини та його збереження є пріоритетними.

Список використаних джерел

1. Кайдалова Л.Г. Професійна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичного профілю у вищих навчальних закладах: монографія / Л.Г. Кайдалова. – Х.: НФаУ, 2010. – 364 с.

2. Пляка Л.В. Професійна компетентність як фактор формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців / Л.В. Пляка, В.О. Тюріна: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції [«Молодіжна політика: проблеми і перспективи»], Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2009. – С. 135-137.

3. Ильин Е.П. Дифференциальная психология профессиональной деятельности. – СПб.: Питер, 2008.

4. Коняшина І.Б. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтів (молодших спеціалістів) Молодий вчений». № 10 (50), 2017. – С. 453-456.